

پیام های گرد و غبار بر پوشش کیهانی

نسیم روشنی

محسن دارابی

امین پناه

سرشناسه	: روشنی، نسیم، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: پیامدهای گرد و غبار بر پوشش گیاهی/نسیم روشنی، محسن دارابی، امین پناه .
مشخصات نشر	: ایلام: نگارستان غرب، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۵۸ ص.: جدول، نمودار .
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۷-۰۸-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا ۱۰۰۰۰ ریال
موضوع	: توفان‌های غبار -- ایران -- ایلام (استان)
موضوع	: (Dust storms -- Iran -- Ilam (Province
موضوع	: توفان‌های غبار -- ایران
موضوع	: Dust storms -- Iran
موضوع	: پوشش گیاهی -- ایران -- نمونه‌پژوهی
موضوع	: Ground cover plants -- Iran -- Case studies
موضوع	: غبار -- ایران -- ایلام (استان)
موضوع	: (Dust -- Iran -- Ilam (Province
شناسه افزوده	: دارابی، محسن، ۱۳۶۷ -
شناسه افزوده	: پناه، امین، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	: C۳۹۵ .۳۹۰ /الف
رده بندی دیویی	: ۵۰۰ .۹۵۵ :۲۲/۵۵۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۲۷۵۷۶۲

نام کتاب: پیامدهای گرد و غبار بر پوشش گیاهی

مؤلفین: نسیم روشنی - محسن دارابی - امین پناه

چاپ و لیتوگرافی: عرفان

طرح جلد و صفحه آرای: ابراهیم کریمیان

چاپ اول: ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۰۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۵۷-۰۸-۷

قیمت: ۱۰۰.۰۰۰ ریال

آدرس مرکز پخش: تهران میدان انقلاب ابتدای آزادی - جنب بانک سینا - بازار بزرگ انقلاب پلاک ۱۰

تلفن: ۶۶۹۰۸۹۰۴

پیشگفتار..... ۶

مقدمه :..... ۸

فصل اول: پوشش گیاهی

تعریف پوشش گیاهی..... ۱۲

پوشش گیاهی ایران :..... ۱۲

پوشش گیاهی علی راکرس :..... ۱۵

سیمای طبیعی استان ایلام:..... ۱۶

تاریخچه ایلام..... ۱۶

موقعیت جغرافیایی تقسیمات سیاسی استان ایلام..... ۱۷

موقعیت اقتصادی و اجتماعی..... ۱۸

وضعیت زمین شناسی استان ایلام..... ۱۹

پستی و بلندی های استان..... ۲۰

آب و هوا..... ۲۰

منابع آبی استان..... ۲۱

پوشش گیاهی استان ایلام:..... ۲۲

مراکز استان ایلام..... ۲۳

بیابان در استان ایلام..... ۲۴

فصل دوم: تأثیر گردوغبار بر پوشش گیاهی

گیاهی..... ۲۶

مراکز تولید گرد و غبار در ایران و جهان..... ۲۸

۱-۲ - مراکز تولید گرد و غبار در ایران..... ۳۰

۲- تعریف گرد و غبار و تقسیم بندی آن در جهان..... ۳۱

۳- روند پیشرفت پدیده گرد و غبار در ایران..... ۳۳

۴- شدت وقوع پدیده گرد و غبار در فصول مختلف سال..... ۳۳

۵- منشأ پدیده گرد و غبارهای اخیر در ایران..... ۳۴

۶- منشأ پدیده گرد و غبارهای اخیر در ایران..... ۳۵

بررسی فراوانی گردوغبار..... ۳۷

بررسی ارتباط عناصر اقلیمی باگرد و غبار..... ۳۸

۷- اثرات پدیده..... ۳۹

۳۹	۱-۷- انتقال به سایر مناطق
۴۰	۲-۷- تأثیر بر آب و هوا
۴۲	۳-۷- تأثیر بر دریاها
۴۳	۴-۷- تأثیر بر رشد گیاهان
۴۴	۵-۷- تأثیر بر بیابانها
۴۵	۶-۷- تأثیر به سلامت انسان
۴۵	۷-۷- تأثیر در کشاورزی
۴۶	۸-۷- تأثیر در حمل و نقل
۴۶	۸- راه های مقابله
۴۷	۱-۸- مالچ پاشی
۴۷	۲-۸- جنگلکاری

فصل سوم

۵۴	منشأ گرد و غبار در استان ارم و کشورهای همسایه است
۵۶	پیشنهادهات

پیشگفتار

گرد و غبار یکی از پدیده های جوی است که آثار و پیامدهای زیست محیطی نا مطلوبی بر جای می گذارد طوفانهای گرد و غباری اثرات منفی را بر سلامت، اقتصاد جامعه و محیط زیست داشته و منجر به خسارت های زیادی بر منابع انسانی، بخش های بهداشت، صنعت، ترابری، کشاورزی است. یکی از تأثیرات منفی گرد و غبار بر پوشش گیاهی است. گیاهان برای انجام فرآیندهای پیچیده ی فتوسنتزی نیازمند تبادل گازی با محیط است. دی اکسید کربن هستند که این تبادلات از طریق روزنه ها صورت می گیرد و هرگونه اختلال در مسیر روزنه ها موجب بروز مشکلاتی در فتوسنتز می شود. وجود گرد و غبار موجب می شود در روند طبیعی تبادلات گازی و دریافت نور اختلال ایجاد شده که در نهایت روی کاهش عملکرد گیاهان موثر خواهد بود. اما گرد و غبار گسترده که در سال های اخیر ایلام را به شدت متاثر کرده، توانسته است درختان بلوط را نیز به زانو درآورد. علاوه بر این مشکل، عوامل دیگری همچون انگل لورانتوس و سوسک چوب خوار نیز از فرصت استفاده کرده و به این درختان زیبا حمله می کنند. عوامل غیرمستقیم دیگری نیز در خرابی جنگل های بلوط زاگرس نقش دارند که در صورت رسیدگی نکردن و اهمال در مهار آن، این خسارت جبران ناپذیر کل منطقه زاگرس را با فاجعه ای تاریخی مواجه می کند

مقدمه :

پدیده گرد و غبار در ردیف بزرگترین مشکلات جدی محیطی در نواحی مشخصی از جهان هستند یکی از پدیده های که هرساله و بخصوص در دوره گرم سال غرب کشور را به شدت متأثر نموده و موجب بروز خسارات فراوان در ابعاد و زمینه های گوناگون می شود، پدیده نامطلوب گرد و غبار بوده که در مواردی نیز با غلظت قابل ملاحظه ای همراه است. در مناطق جنوب غرب و غرب کشور که در مجاورت بیابانهای بزرگی همچون عراق، عربستان، سوریه و... می باشند میانگین روزهای گردوغباری نیز قابل توجه است.

از مهمترین شرایط ایجاد گرد و غبار در کنار هوای ناپایدار، وجود یا عدم وجود رطوبت است به طوری که اگر هوای ناپایدار رطوبت کمی داشته باشد، بارش و طوفان رعدوبرق؛ و اگر فاقد رطوبت باشد، طوفان گردوغبار ایجاد می نماید (علی، 1376: 95) فراوانی ذرات گردوغبار در جو علاوه بر شدت، سرعت باد و خشکی ذرات خاک به اندازه ای اثر دارد، نیز بستگی دارد. نوع و پوشش گیاهی نیز در شدت وقوع گردو غبار نقش مؤثری بازی می کنند. به اعتقاد گلست ادلر (2001: 2) تراکم و ساختار گیاهان دو عامل کنترل کننده اساسی در وقوع و فراوانی طوفانهای گرد و غبار می باشند.

در واقع ایجاد گرد و غبار می تواند نوعی واکنش به تغییر پوشش گیاهی زمین باشد که در این رابطه نقش فعالیتهای انسانی را نیز در کنار شرایط طبیعی حیطه ای جغرافیایی باید در نظر گرفت. البته انسان میتواند با بعضی طرحهای مهندسی بزرگ مقیاس، اثرات منفی طوفانهای گرد و غباری را تعدیل نماید بطور مثال میتوان به طرح درختکاری در شمال چین اشاره کرد که باعث شده است از فراوان وقوع، شدت و استمرار طوفانهای گردوغباری در صحرای گبیچینپس رسال 19۸۶ تا حدود زیادی کاسته شود (آریموتو، 2000: 30).

گرد و غبار در استان ایلام در سالهای اخیر به یک چالش بسیار مهم تبدیل شده، ویژگیهای چون فاصله نزدیک با کشور عراق، شکل طولیل استان و بیش از 600 کیلومتر مرز مشترک با کشور عراق باعث شده که این استان همیشه در معرض پدیده گرد و غبار قرار گیرد، البته در مناطق غربی استان بسیار شدیدتر از مناطق شرقی است و این می تواند به دلیل نقش ارتفاع و پوشش گیاهی در کاهش غلظت و تراکم و جذب این پدیده باشد. اما گردو غبار تأثیرات مخربی بر پوشش گیاهی غرب کشور به ویژه استان ایلام داشته است و باعث رشد آفات مختلفی در عرصه پوشش گیاهی شده است سوال اصلی ما بررسی گردوغبار در غرب کشور و تأثیرات آن بر پوشش گیاهی با نگاه ویژه به استان ایلام می باشد؟